

безліч яскравих епітетів. Саме вони надають особливого колориту, показують багатство мови прозаїка.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Буда В.А. Лінгвостилістика сучасного історичного роману про добу козацтва (60 – 90 рр. ХХ ст.). – К.: Рідна мова, 1998. – 164с.
2. Кучеренко І.К. Порівняльні конструкції мови в світі граматики. – К.: Видавництво Київського університету, 1959. – 108с.
3. Сорока Ю. Хотин. Історичний роман. Книга перша. – Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 280 с.

Капітан Н.

Науковий керівник – асист. Сеньовська Н.

ПРОФЕСІОГРАМА СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

«Учитель повинен бути для учня втіленням не тільки чуттєвого пізнання, а й абстрактного мислення, духу шкільної громадськості, підкорення особи спільній меті. Одним словом, він повинен бути втіленням зрілої, вихованої, якщо не досконалої, то такої, що прагне до досконалості, людини.»
А. Дістервег [1, с.202-203]

Вже доведено, що учитель – це не лише людина, місія якої передати знання, а й виховувати у дитини моральні цінності.

Сучасні діти – народ особливо допитливий, їх цікавить усе: і польоти в космос, і проникнення в земні глибини, і дискусії в галузі політики, літератури і мистецтва, і суперечки про співвідношення науки і фантастики, і перспективи розвитку окремих наук. Тому педагог не повинен відставати від найновіших суспільних віянь. Щоб бути вчителем, який відповідає вимогам часу, щоб готувати гідну заміну, потрібно орієнтуватися в тих трансформаціях, які відбуваються в нашій країні.

Видатні педагоги минулого (Я. Коменський, А. Дістервег, К. Ушинський тощо) торкалися своїх праць проблеми переліку тих якостей, які необхідні справжньому вчителю. У сучасній науці існує спеціальний термін – професіограма вчителя. Це «ідеальна модель вчителя, зразок, еталон, у якому представлені основні якості особистості, якими повинен володіти вчитель, знання, уміння, навички, необхідні для виконання педагогічних функцій» [3, с. 25].

Мета статті – деталізувати професіограму педагога відповідно до умов сьогодення.

Вища педагогічна освіта будується саме на засадах професіограми (карти, атласу) учителя середньої загальноосвітньої школи. У ній конкретизовано морально-психологічні риси, необхідні для майбутньої навчальної і виховної роботи з дітьми.

У структурі професіограми вчителя В. Сластьонін[3] виділив:

- якості і характеристики особистості.
- вимоги до психолого-педагогічної підготовки вчителя.
- зміст методичної підготовки за спеціальністю.

Усі прожиті роки у школі та вузі, усі свідомі дії педагога повинні бути спрямовані на виховання в собі найкращих рис людини. І це не залежить ні від умов, у яких живе вчитель, ні від епохи.

Невід’ємною характеристикою справжнього вчителя є любов до дітей. Якщо педагог уважний і чуйний до них, щиро розділяє всі радощі й поразки своїх учнів, у важку хвилину готовий допомогти кожному, то чутливі серця учнів обов’язково відчують у ньому свого друга, старшого наставника, розумного керівника.

Співвідносити свою поведінку і вчинки з життям, виправляти і шліфувати свій характер, виробляти звичку, ставлення і відношення до людей і суспільства загалом – ось обов’язковий предмет турбот кожного, хто готується бути справжнім вчителем.

Таким чином, *якості і характеристики особистості* у професіограмі вчителя – майже незмінна величина, що є «поза часом».

Ні вуз, ні школа не можуть тепер дати запасу знань на довгі роки. Тому завдання полягає в тому, щоб навчитися поповнювати їх самостійно, бути готовим навчити цього ж школярів. І

річ тут не стільки в простому засвоєнні готових висновків, скільки в умінні здобувати самостійними дослідженнями знання. А це потребує вільного володіння загальними законами пізнання, і методами наукового дослідження, типовими для відповідної науки, зокрема наук педагогічного циклу.

Адже навіть найсумлінніше засвоєння наукових знань ще не робить людину вчителем. Щоб одержана інформація успішно передавалася школярам відповідного віку, необхідно добре засвоїти закономірності процесу навчання і виховання, орієнтуватися за яких умов і які методи навчання найбільш ефективні. Слід навчитися правильно будувати уроки, застосовувати наочні посібники, використовувати прилади, технічні засоби навчання і багато іншого.

Вдало зауважив К. Ушинський: «...При хорошому підручнику і розумному методі навіть посередній викладач може бути хорошим, а без того та другого і найкращий викладач з такими рідкісними здібностями і такою запопадливістю до справи...довго, а можливо і ніколи не вийде на справжню дорогу.» [4, с. 555–556]

Відповідно, *психолого-педагогічна підготовка вчителя*, з одного боку, містить весь комплекс найкращих напрацювань видатних педагогів минулого, а, з іншого, – найновіші здобутки сучасників.

Кожен учитель викладає конкретний предмет. Зрозуміло, що неможливо навчити того, чого не знаєш сам. Це не вчитель математики, якщо він, доводячи теорему, боязко підглядає в конспект. Це не вчитель літератури, якщо він, вимагаючи від учнів читання вірша напам'ять, сам відтворює його, читаючи з книги. Повне і глибоке засвоєння профільюючих наук з будь-якої спеціальності вчителя є необхідною умовою викладання предмета в школі на сучасному науковому рівні.

Отож, *зміст методичної підготовки за спеціальністю*, так само, як і попередній комплекс якостей професіограми, залежить як від здобутків історії, так і від сучасних віянь.

У будь-якому разі, педагогам-початківцям не варто опускати руки. Адже справжнім учителем стають ціле життя. Усього можна досягнути наполегливою енергійною працею. Саме в ній виростають геній і талант. Визначний фізик А. Ейнштейн говорив: «У мене немає ніякого таланту, а тільки впертість мула і жагуча допитливість» [2, с.11].

Таким чином, **професіограма сучасного вчителя** – це не просто перелік вимог, що висуваються до його особистості, здібностей, майстерності та психолого-фізичних можливостей. Провідна роль належить спрямованості, мотивації, потребам у співпраці, в досягненнях, творчості, в самопізнанні, в емоційних контактах. А вже після цього необхідні розумові, естетичні, експресивні, організаторські та комунікативні здібності, спостережливність, терпимість, витримка, почуття гумору, доброта, організованість, оптимізм, самостійність, відповідальність, товариськість, готовність до симпатії, співчуття, вміння розбиратися в настроях учнів, вивчати і враховувати їх індивідуальні та вікові особливості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дистерверг А. Избранные педагогические сочинения. М.: Учпедгиз, 1956. – 374 с.
2. Зелиг К. Альберт Ейнштейн. – М.: Автомиздат, 1966. – 232 с.
3. Сластенин В. А. Формирование личности учителя советской школы в процессе профессиональной подготовки. – М.: Просвещение, 1976. – 159 с.
4. Ушинський К.Д. Твори в шести томах. – К.: Рад.шк., 1952–1955. – Т 6. – С. 555–556.

Карої О.

Науковий керівник – доц. Боднар В. Т.

КОХАННЯ У ЖИТТІ СТЕНДАЛЯ, ОНОРЕ ДЕ БАЛЬЗАКА ТА ДЖОРДЖА БАЙРОНА

"Любов - це рід безумства, тому що, покохавши жінку, ми бачимо її не такою, яка вона насправді; проте, це солодке безумство, воно одне і наповнює життя сенсом" Стендаль[7]

І справді, щастя не в багатстві, а у такому незвичайному, окриляючому почутті, як кохання. Проте, у кожної людини створюються власні погляди про любов. Одні вважають, що можна лише один раз в житті закохатись, а інші стверджують, що закохуватись людина може